

STADSCENTRUM, OUDE STAD, VESTINGWERKEN
EN BELANGRIJKSTE MONUMENTEN

Visit Luxembourg City CITY PROMENADE

luxembourg
mijn stad • ma ville • meng stad

De geschiedenis in vogelvlucht

De Ardense graaf Siegfried bouwde in 963 zijn burcht «Lucilinburch» op de Bock-rots en legde daarmee de grondslag voor de stad Luxemburg. Binnen een eenvoudige verdedigingsmuur werden voor de Sint Michaelskerk de eerste markten gehouden.

In de loop der eeuwen werden aan de westzijde een tweede en derde omwalling aangelegd. Aan de andere zijden vormden de rotsen langs het dal van de Alzette en de Pêtrusse een natuurlijke beveiliging. Deze sterke verdedigingswerken konden echter niet voorkomen dat de Bourgondiërs de stad in 1443 innamen. Ook nadien behield de stad haar strategisch belangrijke positie op het Europese schaakbord.

Meer dan vier eeuwen lang bouwden de beste militaire ingenieurs van Bourgondië, Spanje, Frankrijk, Oostenrijk en de toenmalige Duitse Bond de stad uit tot een van de sterkste vestingen van de wereld, het “Gibraltar van het Noorden”. De verdediging werd verzekerd door drie verdedigingsgordels: de eerste bestond uit bastions, de tweede uit vijftien forten en de derde, de buitengordel, uit negen forten die waren uitgehouwen in de rots. Er was een buitengewoon netwerk met een ondergronds gangenstelsel – de beroemde kazematten – met een lengte van 23 km en meer dan 40 000 m² bomvrije ruimten. Daarin bevonden zich behalve de verblijven voor duizenden soldaten, hun uitrusting en paarden ook werkplaatsen voor artillerie en wapens, keukens, bakkerijen, slachthuizen, enz.

De vestingwerken hadden een oppervlakte van 180 ha, terwijl de stad zelf, met de boven- en benedensteden samen, slechts 120 ha besloeg. Op grond van het op 11 mei 1867 tussen de grootmachten gesloten Verdrag van Londen werd de vesting ontmanteld zodat daarvan nu nog slechts 10% zichtbaar is. De bastions en de oude stad, die ook van groot historisch belang is, zijn wereldberoemd. Sinds 1994 zijn ze onderdeel van de UNESCO-werelderfgoedlijst.

luxembourg
city tourist office

CITY PROMENADE IN EEN OOGOPSLAG*

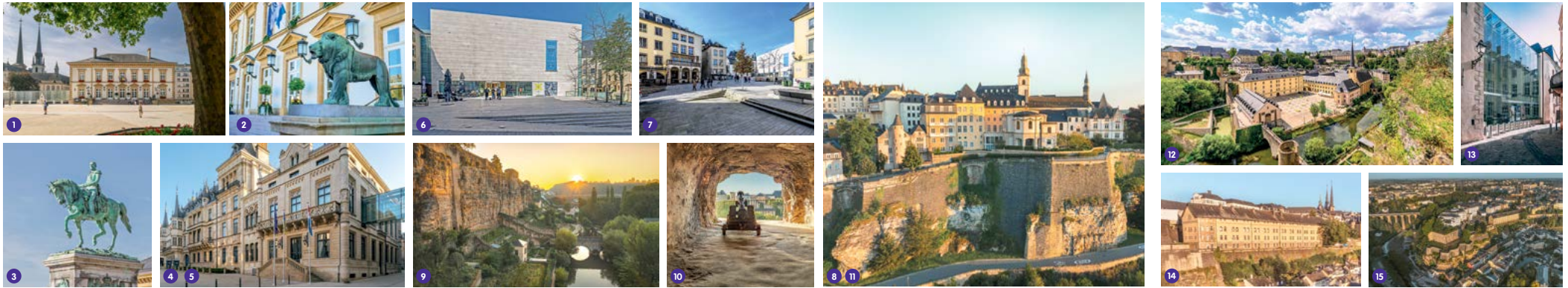
Hoogtepunten	De mooiste uitzichten en attracties van het stadscentrum, de oude stad, de vestingwerken en de stationswijk.
Bezoek	Te voet
Lengte	Centrum: +/- 3 km Uitbreiding stationswijk: +/- 2,5 km
Individuele tickets rondleidingen	U kunt individuele tickets kopen bij het onthaal van het Luxembourg City Tourist Office of online op luxembourg-city.com .
Groepstickets rondleidingen met eigen gids	Boek de City Promenade-rondleiding voor uw groep op een datum en tijdstip naar keuze (maximaal 20 personen per gids). Gelieve minstens 10 werkdagen op voorhand te reserveren op luxembourg-city.com of via een e-mail naar guides@lcto.lu
Contactgegevens	Luxembourg City Tourist Office Tel.: (+352) 22 28 09 guides@lcto.lu luxembourg-city.com

*onder voorbehoud van wijziging

Colofon

Editie: Luxembourg City Tourist Office a.s.b.l. | BTW-nr.: LU15621823 – R.C.S. Luxembourg F 754 |
Concept: binsfeld | Foto's: Eric Threinen, Gilles van den Abeele, Marc Lazzarini - standart, Pierre BK |
Reclamebureau: LCTO | Druk: Reka, FSC, 07/2025, 7 000 x. | ISBN 978-2-49672-209-3

«City Promenade» - Stadswandeling

- ➊ **Place Guillaume II:** genoemd naar Willem II, Koning der Nederlanden en Groothertog van Luxemburg. Het kantoor van het Luxembourg City Tourist Office bevindt zich hier.
- ➋ **Stadhuis:** tussen 1830 en 1838 in neoklassieke stijl gebouwd. Vroeger stond hier een Franciscanen klooster.
- ➌ **Ruiterstandbeeld van Willem II:** werk van Mercié (1884), opgericht ter ere van Koning-Groothertog Willem II van Oranje-Nassau, die regeerde van 1840 tot 1849 en Luxemburg zijn eerste parlementaire grondwet gaf.

Steek rue du Fossé over en volg rue de la Reine.

- ➍ **Groothertogelijk paleis:** oudste deel tussen de twee torens in renaissancestijl (1572), middendeel (1741-43) in barokstijl (genaamd de Waag), in 1890 verbouwd in renaissancestijl. Ingrijpende restauratiewerken tussen 1992 en 1995.
- ➎ **Huis van afgevaardigden:** in 1859 naast het paleis gebouwd.

Sla links rue de l'Eau in en sla aan het einde rue Sigefroi in aan uw rechterkant.

- ➏ **Nationalmuseum um Fëschmaart:** in meer dan 120 zalen zijn collecties tentoongesteld die getuigen van de geschiedenis van de stad Luxemburg en het Groothertogdom.
- ➐ **Marché-aux-Poissons:** historisch centrum van de oude stad, op een kruising van twee Romeinse heerwegen.
- ➑ **Sint Michaelskerk (1987):** het oudste gebedshuis van de stad.
- ➒ **Bock-rots:** de bakermat van de stad Luxemburg, door de Pont du Château (1735) verbonden met de stad. Op de rots liggen de fundamente van de eerste burch van de graven van Luxemburg. In

1963, omgebouwd tot «Monument du Millénaire» (monument ter ere van het duizendjarig bestaan van de stad). Uniek uitzicht op het Europees centrum Kirchberg, de Philharmonie Luxembourg, het Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean (MUDAM), de benedenstenen Grund, Clausen en Pfaffenthal, de muur van Wenceslas, het cultureel centrum Neimënster, het Rhampléau met de kazernes van Vauban (1685) en de halfronde torens (overblijfselen van de omwalling van Wenceslas, omstreeks 1390). Op de hoogten links, het kruiswagazijn van het fort Rubamprez (1847), de schans van het fort Rumigny (1688, Vauban), met daarboven het Nationaal sportinstituut en aan de horizon, boven op het plateau het voormalige fort Dumoulin (1836).

➓ **Bockkazematten en archeologische crypte:** ondergronds gangstelsel, aangelegd in de Oostenrijkse tijd (1745/46). De oorsprong van de stad Luxemburg is te zien in de archeologische crypte, een voorportaal van de kazematten van Bock.

Keer terug en ga richting Corniche door na de brug links af te slaan.

➓ **Corniche:** wandeling op de wallen van het «mooiste balkon van Europa». Indrukwekkend uitzicht op de citadel Saint-Esprit waar de «Cité Judiciaire» (2008), zetel van de Luxemburgse justitie, is gebouwd, evenals op de benedenstad Grund met de Sint Janskerk, het Nationaal Museum voor Natuurgeschiedenis, het cultureel centrum Neimënster (voormalige Abdij van Neumünster) en de rondweg «Wenzel».

➓ **Neimënster:** gebouwd in 1606 als benedictijnenabdij, het gebouw diende ook als militair hospitaal en mannengevangenis tijdens de bewogen geschiedenis van de stad. Het herbergt nu een cultureel centrum.

- ➓ **Lëtzebuerg City Museum:** stedenbouwkundige en architectonische ontwikkeling van de stad Luxemburg sinds de stichting.
- ➓ **Staatsarchief:** in 1967 ondergebracht in het oude Pruisische militaire ziekenhuis (1862).

Mogelijke uitbreiding*

Rousegaart «Op de Rondellen»: deze rozentuin herinnert eraan dat de stad Luxemburg in de «Belle Époque» (eind 19de eeuw) bekendstond om de teelt van rozen die werden uitgevoerd over de hele wereld.

*niet geschikt voor personen met beperkte mobiliteit

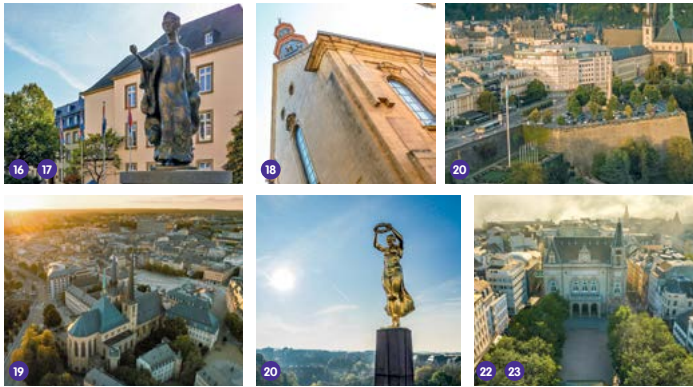
- ➓ **Plateau du Saint-Esprit:** dit plateau is tegenwoordig de thuisbasis van het gerechtshof van Luxemburg.

Sla vanaf Plateau du Saint-Esprit rechtsaf en volg rue du Saint-Esprit.

➓ **Place de Clairefontaine:** de naam van het plein komt van een toevluchtsoord dat ooit toebehoorde aan de Abdij van Clairefontaine (gesloopt in 1933), gelegen aan de Belgisch-Luxemburgse grens.

➓ **Monument Groothertogin Charlotte:** opgericht ter ere van Groothertogin Charlotte (1896-1985), werk van de Parijse beeldhouwer Jean Cardot.

Sla rechtsaf naar rue de la Congrégation.

18 Église de la Congrégation: protestantse kerk gebouwd tussen 1739 en 1742, met rijkelijk versierd barokportaal.

Sla iets verderop, aan het einde van rue de la Congrégation, rechtsaf.

19 Kathedraal « Notre-Dame de Luxembourg » (1613): laatgotische stijl, met een aantal elementen en versieringen in renaissancestijl, in 1870 tot kathedraal verheven; het koor dateert uit 1935.

20 Place de la Constitution: op de fundamenteën van het voormalige Beck-bastion (1644, 1685). Dit is ook de plaats van het **Herdenkingsmonument « Gëlle Fra »** (gouden vrouw), opgericht in 1923 ter herdenking van de Luxemburgse soldaten die in de Eerste Wereldoorlog sneuvelden, vandaag het symbool voor vrijheid en verzet van het Luxemburgse volk.

21 Pétrussekazematten: ondergronds gangenstelsel, gebouwd tijdens de Spaanse, Franse en Oostenrijkse soevereiniteit.

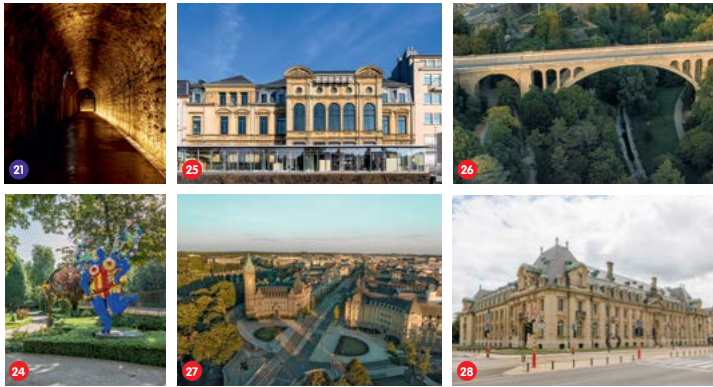
22 Cercle Cité: overheidsgebouw « Cercle » met verschillende feestzalen, verbonden met « Cité » via een brug.

23 Place d'Armes: «salon de la ville» genoemd, voltooid in 1671 en gerestaureerd in 1986.

Einde van de gewone City Promenade

Mogelijke uitbreiding van de wandeling naar de Adolfsbrug en de stationswijk.

24 Kunstwerk «La Grande Tempérance» (1992): gemaakt door de beroemde Frans-Amerikaanse kunstenares Niki de Saint Phalle.

25 Casino Luxemburg - Forum d'art contemporain: gebouwd in 1882, vandaag tentoonstellingsruimte voor moderne kunst.

26 Adolfsbrugg: gebouwd tussen 1900 en 1903. Destijds de grootste stenen boogbrug ter wereld (spanwijdte 85 m). Deze brug werd onlangs gerestaureerd met een brug voor fietsers en voetgangers. Adembenemend uitzicht op het dal van de Pétrusse en het gebouw van BCEE (Banque et Caisse d'Épargne de l'État).

Als u ook de stationswijk wilt ontdekken, steek dan de Adolfsbrug over.

27 Place de Metz, met BCEE (1913), voorheen ook de zetel van de EGKS.

Volg de avenue de la Liberté.

28 19 Liberté: administratief gebouw gebouwd in 1922 en nu eigendom van BCEE. Voorheen de bestuurszetel van Aciéries Réunies de Burbach-Eich-Dudelange (Arbed, 1992), later van ArcelorMittal, het grootste staalconcern ter wereld.

29 Place de Paris: in 1986 omgebouwd tot een voetgangerszone.

30 Centraal station (1907-1913): sinds 2007 verbonden met de snel-trein TGV-Est.

U bereikt het stadscentrum via avenue de la Gare langs het viaduct (brug die de stationswijk met het centrum verbindt).

